

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Jany Henčekovej, PhD., v právnej veci navrhovateľiek: **1/ B.**, bytom N., **2/ P.**, bytom D., **3/ M.**, bytom L., **4/ A.**, bytom N., zastúpené navrhovateľkou 1/ B., bytom N., proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad vo Zvolene**, Študentská č. 12, Zvolen, **za účasti: Slovenský pozemkový fond, regionálny odbor Zvolen**, Námestie SNP č. 50, Zvolen o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu odporcu zo dňa 17. januára 2008 č. 2004/2257/R77-4, o odvolaní navrhovateľiek proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 25Sp 24/2008-51 zo dňa 13. júna 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 25Sp 24/2008-51 zo dňa 13. júna 2008 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľkám náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporcu, uvedené v záhlaví tohto rozsudku, ktorým odporca rozhodol tak, že navrhovateľky ako oprávnené osoby podľa § 2 ods. 2, písm. c/ zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátenie vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých

opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len reštitučný zákon), splňajú podmienky podľa § 3 ods. 1, písm. o/ na priznanie práva na náhradu za časť žiadaného pozemku, ktorý prešiel do vlastníctva štátu bez právneho dôvodu a nenavrátil im vlastníctvo k žiadanému pozemku podľa § 6 ods. 1 písm. d/ z dôvodu, že pozemok bol zastavaný. Navrhovateľkám náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia správneho orgánu a konania mu predchádzajúceho dospel k názoru, že v správnom konaní bolo preukázané, že navrhovateľky ako oprávnené osoby včas podali žiadosť o navrátenie vlastníctva a súčasne, že splňajú zákonné podmienky pre priznanie práva na náhradu k časti žiadaného pozemku zapísaného v pozemkovej knihe vl. č. 2026 ako parc. č. 3453/a/34, les vo výmere 7738 m² podľa § 3 ods. 1, písm. o/ reštitučného zákona, pretože pozemok prešiel do vlastníctva štátu v rozhodnej dobe bez právneho dôvodu, pričom predmetný pozemok bol po prechode do vlastníctva štátu zastavaný, a preto podľa § 6 ods. 1, písm. d/ nebolo možné oprávneným osobám priznať vlastnícke právo, ale iba priznať právo na náhradu a pokiaľ išlo o zostávajúcu časť parcely PK č. 3453/a/34, tak táto je po zápise Registra obnovenej evidencie nehnuteľnosti zapísaná na liste vlastníctva č. 818 ako parc. E KN č. 3453/134 - lesný pozemok, vo výmere 12425 m², parc. E KN č. 3453/534, lesný pozemok, vo výmere 14037 m² a na liste vlastníctva č. 2159 ako parc. E KN č. 3453/634, zastavaná plocha vo výmere 620 m² v prospech pôvodných vlastníkov alebo ich právnych nástupcov. Konštatoval, že v danom prípade nebola sporná existencia reštitučného titulu u časti pôvodného pozemku, ktorý správny orgán potvrdil, keďže sa jednalo o prevzatie nehnuteľnosti štátom na základe kúpnej zmluvy zo dňa 5.1.1970, pričom uvedenou zmluvou došlo k odpredaju aj spoluvlastníckeho podielu právneho predchodcu navrhovateľiek, J. staršieho, a to napriek tomu, že nebol účastníkom tejto zmluvy. Krajský súd neprihliadol však na námietky navrhovateľiek proti výroku rozhodnutia, ktorým im správny orgán priznal len právo na náhradu na časť žiadaného pozemku a súčasne nerozhodol o celej výmere tohto pozemku. Poukázal na to, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že pozemok, ktorý bol predmetom napadnutého rozhodnutia prešiel do vlastníctva Slovenského odborového zväzu pracovníkov v kovopriemysle ZV ROH K., s.r.o. F. a následne na základe kúpnej zmluvy zavkladovanej Správou katastra v Detve pod č. V 1218/2001-14/2002 do vlastníctva spoločnosti T., s.r.o. F.. Podľa názoru krajského súdu časť žiadaného pozemku nebolo možné navrátiť oprávneným osobám podľa § 6 ods. 1, písm. a/, d/ reštitučného zákona, pretože žiadaný pozemok je vo vlastníctve právnickej osoby, ktorá

nie povinnou osobou a zároveň ide o pozemok, ktorý bol po prechode do vlastníctva štátu, zastavaný. Považoval postup správneho orgánu za vecne správny, keď navrhovateľkám za predmetnú časť pozemku priznal právo na náhradu. Taktiež považoval za vecné správny postup správneho orgánu, pokiaľ išlo o zostávajúcu výmeru pozemkovoknižnej parcely č. 3453/a/34, pretože z listov vlastníctva č. 818 a č.2159 je zrejmé, že tieto pozemky sú vo vlastníctve fyzických osôb - pôvodných vlastníkov resp. ich právnych nástupcov, z čoho vyplýva, že zostávajúca časť pôvodnej pozemkovoknižnej parcely už neprešla žiadnym spôsobom do roku 1990 na štát. Mal za to, že navrhovateľky v tejto časti nepreukázali splnenie podmienky prechodu vlastníctva na štát, táto zostala vo vlastníctve navrhovateľiek spolu s ďalšími fyzickými osobami, a preto nemohlo dôjsť k navráteniu vlastníctva k tejto časti pozemku v rámci konania podľa reštitučného zákona. Uviedol, že túto vec je možné riešiť v rámci dodatočného dedičského prejednanja, prípadne určovacou žalobou na príslušnom všeobecnom súde. Krajský súd dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie odporcu bolo vydané v súlade so zákonom, a preto ho potvrdil. Súčasne uviedol, že PK parcela č. 3453/a/31 zapísaná vo vl. č. 2035 bola predmetom rozhodnutia odporcu č.2004/2257/R-5 zo dňa 18.3.2008, ktoré na základe odvolania navrhovateľiek preskúmava súd v konaní vedenom pod č. sp. zn. 25Sp 50/2008.

Rozhodovanie o náhrade trov konania krajský súd odôvodnil podľa § 250k ods. 1 O.s.p.. Navrhovateľkám nepriznal náhradu trov konania, pretože neboli v konaní úspešné.

Proti uvedenému rozsudku sa v zákonnej lehote odvolali navrhovateľky, žiadajúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, aby bolo ich reštitučnému nároku vyhovené. Nesúhlasili s názorom súdu prvého stupňa uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku, ako aj s názorom správneho orgánu, v zmysle ktorého nemajú právo na navrátenie vlastníctva k žiadanému pozemku v celosti. Namietali, že súd prvého stupňa sa odmietol zaoberať ich nárokom, pokiaľ išlo o pozemok parc. č. 5453/a/31 zapísaný v PK vl. č. 2035. Poukázali na to, že pri ROEP neboli rešpektované ich námietky Obecným úradom L., Obvodným pozemkovým úradom vo Zvolene, Krajským pozemkovým úradom v Banskej Bystrici a ani GEDEX Banská Bystrica. Uviedli, že Obecný úrad predáva ich pôdu ako pozemky pod rekreačné chaty. Nesúhlasili s tvrdením, že K. F. kúpil od starého otca J. st. pozemok, pretože umrel v roku 1948.

Odporca sa na odvolanie navrhovateliek vyjadril tak, že žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Slovenský pozemkový fond taktiež navrhoval potvrdiť napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 10 ods. 2 preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce v zmysle ust. § 246c v spojení s §§ 212 a nasl. a dospel k názoru, že odvolanie nie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie žalovaného správneho orgánu, ktorým žalovaný nevyhovел nároku navrhovateliek uplatneného podľa reštitučného zákona na navrátenie vlastníctva k žiadanej nehnuteľnosti, a preto odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a konanie mu prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu.

Odvolací súd dáva do pozornosti, že predmetom preskúmacieho konania v danej veci je rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu, ktorým rozhodnutím žalovaný v rámci konania podľa reštitučného zákona navrhovateľkám priznal právo na náhradu k časti žiadaného pozemku a nepriznal im vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti v zostatku jej výmery.

Podľa § 5 ods. 1, 2, 3, 5 reštitučného zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne. Rozhodnutie o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 vydá obvodný pozemkový úrad. Na konanie podľa odseku 2 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom

konaní. Proti rozhodnutiu obvodného pozemkového úradu podľa odsekov 2 a 4 možno podať opravný prostriedok na súde.

Podľa § 3 ods. 1 reštitučného zákona oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku prevzatia nehnuteľnosti bez právneho dôvodu.

Podľa § 2 ods. 1, 2 právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 (ďalej len "rozhodujúce obdobie") spôsobom uvedeným v ustanovení § 3.

Ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby poradiť taxatívne ustanovenom v písmene a/ až e/.

Predpokladom navrátenia vlastníctva k pozemkom alebo priznania náhrady za nehnuteľnosti, ktoré nie je možné vydať podľa reštitučného zákona bolo, aby si oprávnená osoba uplatnila reštitučný nárok na pozemkovom úrade v zmysle § 5 ods. 1 uvedeného zákona a súčasne **preukázala splnenie zákonných podmienok oprávnenej osoby ustanovených v § 2 ods. 1, 2 ako aj, že žiadané nehnuteľnosti prešli v zákonnej dobe (od 25.2.1948 do 1.1.1990) na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne ustanovených v § 3 ods. 1, 2, 3 právo na navrátenie vlastníctva alebo priznanie náhrady si oprávnená osoba uplatnila v lehote ustanovenej v § 5 ods. 1 (do 31.12.2004) a žiadané pozemky ku dňu odňatia mali charakter pôdy podľa § 1 ods. 1 ako aj, že žiadané nehnuteľnosti neboli vydané podľa zákona o pôde (zákon č. 229/1991 Zb.).**

Na konanie o nárokoch oprávnených osôb v zmysle zákona o pôde sú príslušné pozemkové úrady podľa § 5 reštitučného zákona v spojení s § 5 ods. 5, písm. g/ zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách.

Pre konanie pozemkového úradu o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 reštitučného zákona platia všeobecné predpisy o správnom konaní, teda ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. v platnom znení o správnom konaní (ďalej len Správny poriadok) podľa § 5 ods. 3 reštitučného zákona.

Správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správnomu orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán. Na žiadosť správneho orgánu sú štátne orgány, orgány územnej samosprávy, fyzické osoby a právnické osoby povinné oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie. (§ 32 Správneho poriadku).

Správny orgán v danej veci postupoval v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov, vo veci zistil skutočný stav, a preto jeho právny názor bol skutkovo a právne správny, z ktorých dôvodov v danej veci boli splnené zákonné podmienky pre potvrdenie jeho rozhodnutia súdom prvého stupňa podľa § 250q ods. 2 O.s.p.

Odvolačí súd z predloženého spisového materiálu súdu prvého stupňa, súčasť ktorého tvoril administratívny spis, v danej veci zistil, že navrhovateľky ako oprávnené osoby si dňa 20.10.2004, v zákonnej lehote, uplatnili na Obvodnom pozemkovom úrade vo Zvolene v zmysle reštitučného zákona podľa § 3 ods. 1 nárok na navrátenie vlastníctva k pozemku parc. č. 3453/a/34, les vo výmere 7738 m² (z celk. vým. 5k.j.1164š.s.), zapísaného v pozemkovej knihe vl. č. 2026 kat úz. L., ktorý prešiel do vlastníctva štátu v rozhodnej dobe, právo si uplatnili po pôvodnom vlastníkovi J. st., ktorý zomrel dňa 2.12.1948. Obvodný pozemkový úrad vo Zvolene preskúmaným rozhodnutím rozhodol tak, že navrhovateľky spĺňajú podmienky na priznanie práva na náhradu k časti žiadaného pozemku vo výmere 7738 m² podľa § 2 ods.2 písm. c/, v spojení s § 3 ods. 1 písm. o/ reštitučného zákona, nenavrátil im vlastníctvo k tomuto pozemku podľa § 6 ods. 1, písm. d/ a súčasne im zaň priznal právo na náhradu podľa § 6 ods. 2.

Súd prvého stupňa správne preskúmal zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu a postupu, ktorý mu predchádzal a dospel k správne záveru, že žalovaný správny orgán postupoval v súlade s reštitučným zákonom, pokiaľ navrhovateľkám priznal reštitučný nárok na náhradu za časť žiadaného pozemku, pretože z listinných dôkazov vyplýva, že predmetná časť pozemku bola vykúpená na základe kúpnej zmluvy zo dňa 5.1.1970 uzatvorenej medzi užívateľmi tohto pozemku ako predávajúcimi a Slovenským odborovým zväzom pracovníkov v kovopriemysle ZO ROH K. F. ako kupujúcim, právny predchodca navrhovateľiek ani jeho právni nástupcovia neboli účastníkom tejto zmluvy, v súčasnosti táto časť uvedeného pozemku je zabratá do parciel CKN č. 1152/1,2,3,4 ktoré sú v katastri nehnuteľností vedené na liste vlastníctva č. 36 v prospech T., s.r.o. F. a zvyšná časť pozemku žiadaného navrhovateľkami je po zápise Registra obnovenej evidencie nehnuteľností v katastrálnom území L. vedená na liste vlastníctva č. 818 ako EKN parc. č. 3453/134, 3453/534 a na liste vlastníctva č. 2159 ako EKN parc. č. 3453/634.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu zo skutkových okolností v danej veci vyplýva, že navrhovateľky v danom prípade splnili zákonné podmienky v zmysle § 3 ods. 1 písm. o/ reštitučného zákona, pretože časť žiadaného pozemku parc. č. 3453/a/ 34 prešla na štát bez právneho dôvodu, keďže ich právny predchodca a ani jeho právni nástupcovia neboli účastníkmi uvedenej kúpnej zmluvy, napriek tomu, že boli spoluvlastníkmi prevádzaných nehnuteľností. Navrhovateľkám však nebolo možné prinavrátiť vlastníctvo k tejto časti pozemku podľa § 6 ods. 1, písm. a/, d/ reštitučného zákona, pretože z listu vlastníctva č. 36 je zrejmé, že táto časť pozemku je vo vlastníctve právnickej osoby, ktorá nie je povinnou osobou podľa § 4 ods. 1, ako aj že pozemok je zastavaný. Z uvedených dôvodov žalovaný správny orgán správne rozhodol, že navrhovateľkám prináleží právo na náhradu za pozemok, ku ktorému nie je možné prinavrátiť vlastníctvo podľa § 6 ods. 2. Správny bol taktiež postup správneho orgánu, pokiaľ navrhovateľkám priznal právo len k tej časti žiadaného pozemku vo výmere 7738, ktorá preukázateľným spôsobom prešla na štát alebo inú právnickú osobu v rozhodnej dobe, (kúpna zmluva z 5.1.1970), pretože z identifikácie parciel a lisov vlastníctva č. 818 a 2159 vyplýva, že zostávajúca časť tohto pozemku ostala vo vlastníctve fyzických osôb - pôvodných vlastníkov alebo ich právnych nástupcov.

Odvolací súd nemohol prihliadnuť ani na námietku navrhovateľiek, že súd prvého stupňa sa nezaoberal ich opravným prostriedkom ohľadne pozemku parc. č. 5453/a/31 (zrejme mala na mysli p. č. 3453/a/31), pretože rozsah prieskumu súdu prvého stupňa okrem

d'alsieho bol daný predmetom určeným rozhodnutím správneho orgánu. Žalovaný správny orgán preskúmaným rozhodnutím rozhodol len o reštitučnom nároku navrhovateliek týkajúci sa pozemkovoknižnej nehnuteľnosti parc. č. 3453/a/ 34 zapísanej v PK vl. č. 2026, a preto súd prvého stupňa bol oprávnený a povinný preskúmať zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu a postup mu predchádzajúci len v tejto časti reštitučného nároku, teda ohľadne pozemku parc. č. 3453/a/34.

Z uvedených dôvodov podľa názoru odvolacieho súdu, pokiaľ Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom rozhodnutie správneho orgánu potvrdil, rozhodol vo veci skutkovo správne a v súlade so zákonom, a preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 a s § 219 ods. 1 potvrdil.

Odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle § 246c ods. 1 O.s.p v spojení s § 224 ods. 1 a v spojení s § 250k ods. 1. Navrhovateľkám náhradu trov tohto konania nepriznal, pretože pre ich neúspech v tomto konaní im nevzniklo právo na ich náhradu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. apríla 2009

Za správnosť vyhotovenia:
Ľubica Kavivanovová

JUDr. Zdenka Reisenauerová, v. r.
predseda senátu